

21. ZEBEDEUS FIAINAK KÉRÉSE

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

(Mk 10,35–45)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

BARTA, T. (szerk.), Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest 2000.

KOZMA, Zs., Jézus Krisztus példázatai, Kolozsvár 2002.

RIENECKER, F., DasEvangelium nach Markus, Wuppertal, 1976.

SCHWEIZER, E., DasEvangelium nach Marcus, Göttingen, 1986.)

Isten országában más a rend, mint a világban. Jézus tanítványai között nem az számít nagynak, aki másokon uralkodik, hanem az, aki kicsi tud lenni és másoknak szeretetben szolgál. Zebedeus fiainak a kívánságára adott jézusi válasz bizonyítja, hogy mennyire felfoghatatlan, minden emberi gondolkodással ellenkező módon történik Isten útja.

A történet előzménye

A testvérek kérése közvetlenül kapcsolódik Jézus szenvedésének a bejelentéséhez. Nagyon meglepő, hogy miután a két tanítvány komolyan vette, amit Jézus megprófétált a saját haláláról, egy olyan kérést fogalmaztak meg, ami azt mutatja, hogy ebben a helyzetben a saját érdekeik érvényesítésével foglalkoznak. Máté evangéliumában ugyanezt a kérést a testvérek édesanyja mondja el (Mt 20,20).

Jobb és balkéz felől

A két testvér a mennyei dicsőségben a két legjobb helyet szeretne volna megkapni. Jézus korában a házigazda jobb és bal keze felől a legelőkelőbbek foglalhattak helyet. Egyenrangúnak számított mindkét hely. Ez a fizikai közelség a vendéglátóval való jó barátságra utalt. A helyeket nem a vendégek határozták meg a saját önértékelésük alapján, hanem a gazda. Amikor a két testvér azt kérte, hogy övék legyen a két fő hely, akkor ezzel arra is utaltak, hogy magukat tartják Jézus legközelebbi barátainak. A többi tanítvány ezért haragudott meg, mert ki akarták magukat emelni a többiek közül.

Jézus válasza

Jézus a válaszában párhuzamot akart vonni a kehely kiivásának lehetetlensége, valamint az ugyanazzal a keresztséggel való megkeresztelés lehetetlensége és a jobb és bal kéznél lévő hely meghatározása között. Mivel a két tanítvány nem értette meg Jézus válaszát, és azt válaszolták, hogy lehetséges, ezért Jézus rövidre zárta a vitát, és azzal utasította vissza a kérést, hogy nem vitatja tovább a kérdést. De ezt nem Ő határozza meg, hanem az Atya, aki elkészítette a helyet (Mt 20,20–23).

A harag pohara

Jézus a válaszában egy Ószövetségben ismert kifejezést említ (Ézs 51,22; Zsolt 75,9), amely Isten büntetésének a szimbóluma. Ameddig tart az ivás, addig tart az Úr büntetése. Isten büntetését el kell fogadni, ezt jelenti a pohár kiivásának a szükségessége, ez elkerülhetetlen. „Ébredj már, ébredj már, kelj föl, Jeruzsálem! Kiittad már a harag poharát, melyet az Úr keze tartott eléd, az öblös poharat, amelytől tántorogsz, kiittad, kiürítetted.” (Ézs 51,17) A harag poharának a megemlékezésével Jézus a tökéletes, bűneltörő áldozati halálára utal.

Keresztség

Jézus itt a keresztségnek arra a jelentésére utalt, ami az alámerülést, megfulladást (ezt jelenti az itt szereplő görög szó), a meghalást jelenti. Hasonlóan a harag poharához, ezzel a képpel is Jézus a Rá váró áldozati halálról beszélt.

Jézus összegző mondása

Egy csattanós mondással fejeződik be Jézus tanítása. Három dolgot mond el magáról:

1. **Ő az Emberfia.** Ez az elnevezés szerepel az Ószövetségben, és azt jelenti egyszerűen, hogy ember, egy halandó, bűnös és esendő ember, Isten teremtménye (Ézs 51,12; Jób 25,6; Zsolt 11,4). Az apokaliptikus irodalomban más tartalmat kapott a név (Dán 7,13). Az Emberfia megjelenik az ég felhőin, uralkodik, aki Isten közelében van, az igazság birtokosa, a végidőkben Isten trónusára ül. Az utolsó ítélet bírója. Jézus ezt a messiási címet alkalmazta leggyakrabban önmagára.
2. **Ő szolgál.** Jézus szolgálni jött, és nem uralkodni. Az a szó szerepel itt, amiből a diakónus tisztség is ered. Nem rabszolgaként való szolgálatról beszél, hanem önkéntes, másokért való szolgálatról.
3. **Ő áldozat.** Szó szerint váltságdíjat, engesztelő áldozatot említ Jézus. Ő vállalja fel, hogy odaadja magát (görög kifejezés így hangzik: pszüchén) mások büntetését elhordozó helyettes áldozatként.

A történet tanulsága

A mai keresztyén közösségben a tagok egymáshoz való viszonyát sem a versengésnek, hanem egy egymás iránti szeretetnek kell meghatározni. Ez a szeretet mutatkozik meg abban, hogy nem egymást legyőzni, hanem egymást szolgálni akarják a tagok. Ez a szolgálat az egymás iránti szeretetből fakad, alapja az Isten iránti szeretet. Senki sem akart rabszolga lenni, Jézus mégis ezzel a képpel érzékeltette, hogy mennyire végletesen odaadónak kell lenni a szolgálatban. Isten országának a rendje nem ugyanaz, mint a világé. A Jézus által létrehozott közösség nem a világhoz igazodik, nem egymás legyőzését célozza meg, hanem egymás felemelését. Jézus emberekért való szolgálatának a legfőbb bizonyítéka a váltságdíj. Jézus a szolgálatban a legvégsőkéig elment, annál nem lehet többet adni, mint amit Ő adott az embereknek.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A versengés és szolgálat témája fontos, bár nem könnyű téma negyedik korban. Az egyes területein az országnak nagyon különbözőképpen érintheti a gyermekeket.

A mai korszakban, a gyermekeiket sikerorientáltan nevelő szülők és tanárok akaratlanul is már korán versengés elé állítják a tanulókat magában az iskolai közegben vagy a családban is. A 21. század egyik vezényszava az önmegvalósítás, önmagunk kibontakoztatása. Ebben a közegben a szolgálat témája idegen lehet, elsősorban érthetetlen. A tanító nének vagy bárkinek felajánlott segítség is sokszor, mint teljesítmény, érdemszerző cselekedetként él a gyermekekben. Itt erősíthetjük az Isten országához tartozás biztonságát. Nem az érdemeink miatt, hanem Isten szeretetéből tartozunk hozzá, és ezt a szeretetet jó továbbadni.

A szegényebb, periférián lévő családok gyermekei ezzel szemben a kisebbségi érzéssel, 'én nem vagyok elég jó' tapasztalatával élnek. Ők nem szeretik a versenyszituációkat, viszont könnyebben kapcsolódnak bele a szolgálatokba, mert ezek alapján fontosnak, odatartozónak élik meg magukat. Itt is erősíthetjük őket abban, hogy van helyünk Krisztus mellett, és nem kell ezért a helyért sem versengünk, sem jobbnak lennünk a másikkal, csak kapcsolatban

maradni, együtt lenni Krisztussal. Ebből a kapcsolatból pedig annyi szeretetet kapunk, hogy azt jó továbbadni.

Egyházi iskolában az első órán a szolgálatra hangolás, és a Református Szeretetszolgálattal való megismerkedés a cél, a második órán pedig egy szolgálat előkészítése, amit az év során valósítsunk meg a hittan csoporttal.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

MINIMUM	OPTIMUM
<ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásokban és beszélgetésekben. • A korosztályi és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítséggel értelmezni a tankönyvi kép és szöveg alapján Zebedeus fiainak kérését, és vonja le a következtetést. ○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: Márk evangéliuma 10,43. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban és beszélgetésekben. • A korosztályi és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje és segítséggel fogalmazza meg a szolgálat fogalmát, és lehetőség szerint gyakorolja a hittanórákon. ○ Tudja elemezni, értelmezni, a tankönyvi kép és szöveg alapján Zebedeus fiai kérését és Jézus válaszát. ○ Tudja értelmezni és megtanulni a lecke Igéjét: Márk evangéliuma 10,43.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT – GYŰLEKEZETEK, ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten országában nincs helye a versengésnek, csak az önkéntes szolgálatnak.

Kognitív cél: A Zebedeus fiak kérésén keresztül a versengés és a szolgálat fogalmának megismertetése.

Affektív cél: A versengéshez és a szolgálathoz kapcsolódó pozitív és negatív érzelmek feltérképezése.

Pragmatikus cél: A pedagógus segítségével a szolgálatban növekedés korosztályos lehetőségeinek a megélése.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Gyűjtögető versenyjáték pattogatott kukoricával – a versengés és a szolgálat megélése</p> <p>Osszuk három – négy fős csoportokra az osztályt! Adjunk az egyes csoportoknak egy tál pattogatott kukoricát, illetve minden gyermeknek egy kis tálát és egy szívószálat! A feladat, hogy megadott</p>	<p>Eszköz: pattogatott kukorica, szívószálok, nagy edények, kis tálak</p> <p>Kapcsolódó munkafüzeti feladat, amiben ugyancsak átélethető a versenyszituáció:</p>

	<p>időmennyiség alatt (pl. 3 perc) minél több szem kukoricát emeljen át a szívószállal (szívja) a saját táljába. Az győz, akinek a legtöbbet sikerült átemelni.</p> <p>A végén rögzítsük az eredményeket, és szedjük össze a földre leesett kukoricákat, illetve rakjunk rendet a teremben!</p> <p>Beszélgetés a játék kapcsán:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hogyan élted meg a versenyt? • Milyen érzések voltak Benned? • Hogyan gondoltál a csapattársaidra? • Hogyan esett a végeredmény? • Mennyire tartottad szabályosnak a játékot? • Részt vettél-e az elpakolásban? • Milyen volt segíteni jutalom, vagy győzelem nélkül? <p>Átvezetés: A mai történetben Jézus tanítványai közt is versengés ütötte fel a fejét. És az nem játék volt.</p>	<p>MFEI 22/A lecke 1. (87. o.)</p> <p>Megjegyzés: Biztosítsuk a gyermekeket, hogy a játékban megélt versengésnek helye van! Éppen a játék az a tér, ahol szabályokhoz kötve kipróbálhatjuk ügyességünket, megélhetjük a versenyt, a győzelmet, vereséget, ami viszont a játék után már nem befolyásolja a kapcsolatainkat.</p>
<p>Feldolgozási javaslat, munkáltatás</p>	<p>Történetmondás – Zebedeus fiak kérése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jakab és János félrevonja Jézust • Jakab és János kérése • A többi tanítvány reakciója • Jézus válasza a versengésre • A szolgálat értéke Isten országában • Aranymondás: <i>„Aki nagyvá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok.”</i> (Mk 10,43) <p>Visszacsatolás és illusztráció elemzése</p> <p>Csatoljuk vissza a történet tanulságait és a TK-ben lévő illusztrációt az óra eleji játékhöz, az abban átélt érzésekhez, történésekhez!</p> <p>Szolgálat a Református Egyházban – a szolgálat fogalmához tartozó ismeretek elmélyítése és a Református Szeretetszolgálat megismerése</p>	<p>TK 22. lecke (50. o.)</p> <p>Történetmondás közbeni aktivitás: Kik versengenek? Mit okoznak vele?</p> <p>Megjegyzés: A történetmondás közben beszéljünk részletesen a többi tanítványban jelentkező érzésekről.</p> <p>TK 22. lecke (50. o.)</p> <p>TK 22. lecke Feladattár, Tudod-e? (51. o.)</p>
<p>Aranymondás</p>	<p><i>„Aki nagyvá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok.”</i> (Mk 10,43)</p>	<p>Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFEI 22/A lecke 3. (88. o.)</p>

Énekjavaslat (alternatívák)	15. Fel, barátim (TK 85. o.) RÉ: 258. dics. 1.6. verse – Fohászkodom hozzád, Uram, Istenem 266. dics. 1.4. verse – Egek nagy Királya 278. dics. 1-2. verse – Dicsőült helyeken JJ: 48. Várlak, Jézus, kész a szívem	
Házi feladat	MFEI 22/A lecke 1. (87. o.) MFEI 22/B lecke 3. (89. o.) MFGY 22. lecke 4. (68. o.) MFEI 22/A lecke 4. (88. o.) Egyházi iskolában előkészíthetjük a következő órát előzetes gyűjtőmunkával: MFEI 22/B lecke 3. (89. o.)	

TOVÁBBI ÖTLETEK:

(Egyéni feladatlapok összeállíthatók az RPI online feladatbank segítségével:

<http://rpi-feladatbank.reformatus.hu/#/login>)

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 50-51. oldal

A képen látható:

- Tematikus rajz: utcarészlet. Három férfi beszélget. Az előtérben Jézus és két férfi. A férfiak gesztusai látványosak.
- Fényképek: ételek és viszonyok. A Magyar Református Szeretetszolgálat munkái

A szöveg:

- Olvasmány: Zebedeus fiainak kérése

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

A képek:

- Mit látsz a képen? Mondd el, amit felfedeztél! Milyen címet adnál a képnek?
- Hol vannak ezek a férfiak? Miből következtetsz?
- Kik lehetnek az előtérben? Mit „olvashatsz” le a gesztusaikból?
- Kik állnak hátul? Mit csinálnak? A gesztusaikból mit olvashatsz le?
- Olvasd el a címet! Keresd meg a Zebedeus fiait! Kivel beszélgetnek?

A szöveg:

- Hogy hívták Zebedeus fiait?
- Milyen merész kérdést tettek fel Jézusnak?

- Jézus mit válaszolt? Mit jelent számodra ez a válasz?
- Te mit segítettél utoljára? Kinek?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

„Aki nagyvá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok” Márk evangéliuma 10, 43

- Milyen az az ember, akit nagyra tartanak? Te kit tartasz nagyra a környezetekben élők közül? Miért?
- Mit jelent szolgálni másokat? Miért van szüksége erre a szolgálatra? Téged szolgált már valaki? Miért tette?
- Mit jelent ez az Ige? Neked mit üzen?

1. Légy az egyik testrésze! Osszunk ki kiskártyán a padtársaknak közösen különböző testrészeket! Játsszanak el egy olyan szituációt, amikor valamelyikük azt az adott testrészt helyettesíti a másikonál (kéz, láb, szem, fül, orr)! Adják elő a csoportnak, valaki próbálja meg kitalálni, hogy miben segít a segítő!

2. Beszéljessünk Reményik Sándor verséről:

Én is világot hódítani jöttem,
s magamat meg nem hódíthatom,
csak ostromolhatom nehéz kövekkel,
vagy ámíthatom és becsaphatom.
Valaha én is úr akartam lenni;
ó, bár jó szolga lehetnék!
De jaj, szolga csak egy van: az Isten,
s uraktól nyüzsgő a végtelenség.

- Hogyan jelenik meg a versengés témája a versben?
- Hogyan jelenik meg az alázat kérdése a versben?

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ:

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT - EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Ezen az órán a pragmatikus célkitűzés a domináns. Az óra célja, hogy megtervezzük és felkészüljünk egy szolgálatra közösen a csoporttal.

Fő hangsúly: Isten országában nincs helye a versengésnek, csak az önkéntes szolgálatnak.

Kognitív cél: A Zebedeus fiak kérésén keresztül a versengés és a szolgálat fogalmának megismertetése.

Affektív cél: A versengéshez és a szolgálathoz kapcsolódó pozitív és negatív érzelmek feltérképezése.

Pragmatikus cél: A pedagógus segítségével a szolgálathoz növekedés korosztályos lehetőségeinek a megélése.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz
--------------	------------	-------------------

		kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Házi feladat ellenőrzése Előző órai anyag felelevenítése munkafüzetben munkáltatással	MFEI 22/A lecke 1. (87. o.) MFEI 22/A lecke 4. (88. o.) MFEI 22/B lecke 1. (89. o.) MFEI 22/B lecke 3. (89. o.)
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Szolgálat megtervezése – munkafüzeti feladat segítségével <ul style="list-style-type: none"> • Adjuk ki feladatnak a padtársaknak a munkafüzetben lévő 5. feladat a) pontját! • Gyűjtsük össze a javaslatokat, válasszunk ki közösen közülük egyet! • Keressünk egy időpontot hozzá, írjuk be a munkafüzetbe! • Töltsük ki közösen a táblázatot! 	MFEI 22/B lecke 5. (90. o.)
Aranymondás	„ <i>Aki nagygyá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok.</i> ” (Mk 10,43)	
Énekjavaslat (alternatívák)	15. Fel, barátim (TK 85. o.) RÉ: 258. dics. 1. 6. verse – Fohászkodom hozzád, Uram, Istenem 266. dics. 1. 4. verse – Egek nagy Királya 278. dics. 1–2. verse – Dicsőült helyeken JJ: 48. Várlak, Jézus, kész a szívem	
Házi feladat	Lehetséges otthoni feladat, amit csapatban elvégezhetnek: MFEI 22/B lecke 4. (90. o.)	

TOVÁBBI ÖTLETEK:

(Egyéni feladatlapok összeállíthatók az RPI online feladatbank segítségével:
<http://rpi-feladatbank.reformatus.hu/#/login>)

1. Légy az egyik testrésze! Osszunk ki kiskártyán a padtársaknak közösen különböző testrészeket! Játsszanak el egy olyan szituációt, amikor valamelyikük azt az adott testrészt helyettesíti a másiknál (kéz, láb, szem, fül, orr)! Adják elő a csoportnak, valaki találja ki, hogy miben segít a segítő!

2. Beszélgessünk Reményik Sándor verséről:

Én is világot hódítani jöttem,
s magamat meg nem hódíthatom,
csak ostromolhatom nehéz kövekkel,
vagy ámíthatom és becsaphatom.
Valaha én is úr akartam lenni;
ó, bár jó szolga lehetnék!
De jaj, szolga csak egy van: az Isten,

s uraktól nyüzsög a végtelenség.

- Hogyan jelenik meg a versengés témája a versben?
- Hogyan jelenik meg az alázat kérdése a versben?

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ:

1. feladat:

Lehetséges megoldás: Tudjuk, Uram, hogy dicsőséges király leszel, és örülnél, ha minél többen részesei lennének országodnak. Mondd, hogyan tudnánk még több embert a Te szeretetedhez közel hívni!

2. feladat:

Egy-egy ötlet a közös gyűjtőmunkához:

Segítés

Zenével szolgálni

Odaadó jelenlét

Lélek

Gazdagságom megosztani

Látogatás kórházban

Alázat

Támasz